

Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində

Tibb fakültəsinin yaranmasının

100 illik yubileyinə həsr edilmiş

TƏBABƏTİN

AKTUAL PROBLEMLƏRİ

2019

beynəlxalq elmi-praktik konfransın materialları

Bakı – 2019

HAMILƏLİK ANEMİYALARI ZAMANI BƏZİ HEMATOLOJİ GÖSTƏRİCİLƏRİNİN TƏDQIQI

Şahverdiyeva İ.C., Nərimanova G.V., Yaqubova V.I.

Biokimya kafedrası

Hamiləlik zamanı müşahidə edilən anemiyalar qanın formalı elementlərinin tərkibində ciddi dəyişikliklərə səbəb olduğu üçün biz bəzi hematoloji göstəriciləri analiz etmişik. Bu məqsədlə anemiyası olan 85 nəfər hamilə qadının qanında hemoqlobinin miqdarı, eritrositlərin, leykositlərin və trombositlərin sayı, eritrositlərin çökmə sürəti (EÇS) və qırmızı qanın bəzi indeksləri (hematokrit göstəricisi, MCH – eritrositdə hemoqlobinin orta miqdarı, MCV – eritrositin orta həcmi) “Mythic-18” (İsveçrə) firmasına məxsus hematoloji analizatorda tədqiq edilmişdir. Kontrol qrupuna hamilə olmayan 15 nəfər praktik sağlam xəstəni, müqayisə qrupuna isə anemiyası olmayan 19 nəfər hamilə qadının qan nümunələri daxil edilmişdir. Tədqiqatlar hamiləliyin hər üç trimestrində aparılmış və məlum olmuşdur ki, normal hamiləlik zamanı hemoqlobinin miqdarı $113,9 \pm 1,7$ q/l-dir. Bu isə kontrol qrupun göstəricilərindən 7,1% azdır. Anemiyası olan hamilələrdə hemoqlobinin miqdarı I trimestrdə – $96,9 \pm 1,6$ q/l, II trimestrdə – $91,8 \pm 1,6$ q/l, III trimestrdə – $86,9 \pm 1,7$ q/l təşkil edir. Bu qrupda eritrositlərin sayının I trimestrdə – $3,87 \pm 0,07 \times 10^{12}/l$, II trimestrdə – $3,76 \pm 0,07 \times$

$10^{12}/l$, III trimestrdə – $3,45 \pm 0,09 \times 10^{12}/l$ qədər azalması müşahidə edilir. Qeyd edilən dəyişikliklər hematokrit göstəricisinin normal hamilələrlə müqayisədə I trimestrdə 14,5%, II trimestrdə 17,1%, III trimestrdə 22,2% azalması ilə müşayiət olunur. MCH II və III trimestrlərdə, müvafiq olaraq 11,0% və 14,3% MCV II və III trimestrdə 8,2% və 9,1% fizioloji hamiləliklə müqayisədə azalır. Leykositlərin sayında normal fizioloji hamilələrlə müqayisədə nəzərə çarpacaq dəyişiklik müşahidə edilmir. Anemiyası olmayan hamilə qadınlarla müqayisədə trombositlərin sayının I trimestrdə 14,7%, II trimestrdə 28,2%, III trimestrdə 24,3% artması aşkarlanır. EÇS-nin səviyyəsi hamiləliyin bütün trimestrlərində kontrol qrupla müqayisədə statistik etibarlı artır. Hamiləliyin III trimestrində normal hamilələrlə müqayisədə 26,5% yüksək olur. Tədqiqatın nəticələri göstərir ki, ilkin hamiləlikdən fərqli olaraq təkrar hamiləlik zamanı hematoloji göstəricilər daha ciddi dəyişikliyə uğrayır və dəmir defisiti fonunda vaxtından əvvəl doğuşa, azçəkili uşağın doğulmasına və ananın doğuşdan sonra depressiyasına səbəb ola bilər.

<i>Süleymanova T.H., Mansurova H.T., Baxışova Y.A.</i> Halogenetilbenzollar və onların xlormetilləşmə məhsullarının çevrilmələri əsasında alınan çoxfunksiyalı birləşmələrin təsir mexanizminin öyrənilməsi	296
<i>Süleymanova T.H., Seyidova G.M.</i> Yeni sintez olunmuş dezinfeksiyaedici maddələrin təsir mexanizminin öyrənilməsi	297
<i>Tağıyev Ş.Ə., Mehraliyeva S.C.</i> Sənəkdən alınan kurkuminlər əsasında mikrokapsulların hazırlanması və bioəczaçılıq xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi	298
<i>Şadlinski V.B., Rüstəmovz S.M., Seyidova Z.R.</i> Müalicə təyinatı zamanı qalxanabənizər vəzi hormonlarının fəaliyyətini dəyişə biləcək təsirlərə dair	299
<i>Şahverdiyeva İ.C., Nərimanova G.V., Yaqubova V.I.</i> Hamiləlik anemiyaları zamanı bezi hematoloji göstəricilərinin tədqiqi	300
<i>Şükürov Ç.Y.</i> Tərkibində morfolin və piperazin fraqmentləri olan yeni ditiokarbamat törəmələrinin sintezi və bioloji fəaliyyətinin tədqiqi	301
<i>Şükürova A.S., Süleymanov T.A.</i> <i>Phlomis pungens</i> Willd. bitkisinin farmakoqnostik tədqiqinin nəticələri	302
<i>Valiyev Y.X.</i> İnsan kəpəli <i>T. glabrum</i> faaliyyətin inkişaf faktorunda əsas amil kimi	303
<i>Valiyeva A.K., Qafarova D.S.</i> Azərbaycanda bitən bəzi dəlibəng növlərinin fitokimyəvi analizi	305
<i>Valiyeva S.Ə.</i> Özel tibb mərkəzlərində sahibkarlıq fəaliyyətinin formalaşması	306
<i>Valiyeva Z.Y., Səlimli T.A., Cəfərova O.K., İsmayilov Y.B.</i> Hipertireoz fonunda ağır metalın bəzi immün reaksiyalarına təsiri	308
<i>Agaev A.A., Abasov Z.A.</i> Неполноценность факторы риска артериальной гипертензии	309
<i>Agaev İ.A., Kulçeski Z.M., Ağayev A.İ.</i> Обсемененность возбудителями кишечных инфекций пищевых продуктов и вопросы их безопасности	310
<i>Азизова Г.И., Давудинова А.Р., Вагабова Г.Р., Эфендиев А.М.</i> Исследование секреции эндогенных пептидов при различных наследственных заболеваниях крови	311
<i>Алекперова Н.Р.</i> Развитие спортивного туризма в Азербайджане	312
<i>Аскеров Р.А., Керимов Г.Э.</i> К вопросу о становлении структуры лицевого нерва	313
<i>Алмедзаде П.А.</i> Диагностика дефицита магния в амбулаторно-стационарных клинических лабораториях	314
<i>Байрамова Н.Ш., Эфендиев А.М.</i> Витамин D и замедление прогрессии колоректального рака	315
<i>Балаева Ш.М., Гасанова С.А., Сулейманзаде Н.Г., Исмаилова З.Г.</i> Сравнительная характеристика беззубного развития детей младшего школьного возраста, обучающихся в традиционных классах и классах с преобладанием динамического компонента	316
<i>Баширова Д.Б.</i> Развитие венозного аппарата верхней поллой вены у плодов	317
<i>Векилов В.Н., Зейналова Н.М.</i> Малярия, профилактические мероприятия от малярии	318
<i>Велиева М.Н., Давудинова И.А.</i> Разработка отдушки-ароматизатора для парфюмерно-косметологических изделий	319
<i>Гасанова А.Т., Маamedova H.Ч.</i> Пренатальная диагностика врожденных и наследственных заболеваний	320
<i>Герайзаде М. А., Мусаева X. Э.</i> Инновативные методы в обучении иностранным языкам	321
<i>Гусейнова Р.Г.</i> Исследование адгезивных и гидрофобных свойств отдельных серотипов E.coli при остром энтеритозе у детей, вызванным энтеротоксическими кишечными палочками	322
<i>Джафарова К.Э., Джавадзаде В.Н., Керимова Г.А., Бородаева Т.Л.</i> Острые кишечные инфекции и их профилактика пробиотиками у детей	323
<i>Исаев Д.И., Гурбанов Г.М.</i> Перспективные виды касатиков из флоры Азербайджана	325
<i>Исаев Ф.К.</i> Влияние ионизирующих излучений на электрофизические свойства мо-	365